

Asia: VN/5966/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vanhemmuuslaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

PSHP:n hormoni- ja lapsettomuuspoliklinikan lausunto valmisteilla olevaan vanhemmuuslakiin

Uudessa vanhemmuuslaissa, joka tulee korvaamaan entisen äitiys- ja isyyslain, on esitetty, että hedelmöityshoidoissa naisparit voisivat halutessaan valita sellaisen siittiöluovuttajan, joka haluaa tehdä isyyden vahvistamisen. Suomessa lapsella voi olla kaksi vanhempaa, jolloin vanhemmiksi tällaisessa tapauksessa tulisivat synnyttävä ja siittiöluovuttaja.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hormoni- ja lapsettomuuspoliklinikalla on 1.5 vuoden ajan hoidettu naispareja luovutetuilla siittiöillä. Hoitoja on tehty jo kymmenille pareille. Olemme kokeneet naisparien hoitamisen pariskuntana hyvin selkeäksi ja palkitsevaksi. Lakialoitteen toteutuessa naisparin ei-synnyttävä osapuoli jää ilman vanhemmuutta ja tämä herättää meissä suurta huolta. Synnyttäjän kuollessa tai parisuhteen purkautuessa, jää toinen osapuoli ilman minkäänlaista oikeutta lapseen, vaikka olisi tämän lähivanhempana elänyt vuosikausia.

Tämä ei voi olla myöskään lapsen edun mukaista.

Kohdunvuokrauksen ollessa Suomessa kiellettyä miespareilla ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta omaan biologiseen lapseen lapsettomuushoidoilla. Lakialoite mahdollistaa miespareille biologisen vanhemmuuden ja siinä mielessä tasa-arvoistaa tilannetta. Motiivi siittiöluovutukseen tulisi ensisijaisesti olla auttamisenhalu. Siittiöluovutuksen toimiessa väylänä vanhemmuuteen tilanne on kovin erilainen. Vaikka sukupuolivähemmistöön kuuluminen ei millään tavalla heikennä henkilöiden kykyä tarjota lapselle turvallista kasvuympäristöä, joudumme lain toteutuessa hoitavana tahona

hedelmöityshoitolain 8 pykälän perusteella selvittämään biologisten vanhempien lisäksi myös heidän kumppaneidensa tilanteen.

Naisparin ei-synnyttävän osapuolen heikko oikeusturva on mielestämme tässä oleellisin asia.

Tampereella 06.05.2021

Katja Ahinko osastonylilääkäri, naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri

TAYS:in hormoni- ja lapsettomuuspoliklinikan lääkärit

Ahinko Katja
PSHP, hormoni- ja lapsettomuuspoliklinikka